

DOKUMENTŲ RESTAURATORIAUS KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

Bendrosios pastabos

1. Popieriaus restauratoriams ir knygrišiams, atestuoties pagal šiuos nuostatus, suteikiama dokumentų restauratoriaus kvalifikacija.
2. Pastraipos “Praktiniai įgūdžiai” 1 – os dalies reikalavimai taikomi dokumentų restauratoriams, neatliekantiems įrišimų restauravimo darbų, o 2 – ros dalies reikalavimai taikomi dokumentų restauratoriams, restauruojantiems tik knygų įrišimus.

I. TREČIOSIOS (III) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

1. III kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama asmeniui, kuris yra susipažinęs su IFLA bibliotekų ir archyvų fondų apsaugos ir konservavimo bei restauravimo principais, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, restauratoriaus etikos kodeksu, supranta kultūros paveldo išsaugojimo svarbą.

2. Būtinios teorinės žinios:

- 2.1. žino knygos istorijos pagrindus, popieriaus gamybos istorijos pagrindus;
- 2.2. žino popieriaus rūšis ir savybes, įrišimo medžiagų savybes bei spausdinto ir rašyto teksto ypatybes;
- 2.3. žino restauravimo cheminių medžiagų savybes ir kompozicijas, jų receptūras ir paruošimo būdus;
- 2.4. supranta pagrindinius popieriaus tyrimus, jų tikslingumą;
- 2.5. žino dokumentą sudarančių medžiagų savybes, jų irimo ir senėjimo priežastis;
- 2.6. yra susipažinęs su dezinfekavimo ir restauravimo procesuose taikomų toksinių medžiagų naudojimo taisyklėmis.

3. Praktiniai įgūdžiai:

1-ma dalis

- 3.1. naudojant nesudėtingas technologijas, moka konservuoti ir restauruoti nedidelės istorinės vertės nežymiai pažeistus dokumentus su vandenyje stabiliu tekstu;
- 3.2. moka paruošti dokumentą saugojimui, eksponavimui ir transportavimui.

2-ra dalis

- 3.1. moka paruošti specialų įrišimo popierių;
- 3.2. sugeba konservuoti leidinių viršelius;
- 3.3. perrišti ir įrišti leidinius.

4. Įgyta III kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

- 4.1. dirbti vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos restauratoriui;
- 4.2. konservuoti ir restauruoti pagal patvirtintas ir praktikoje patikrintas metodikas;
- 4.3. savarankiškai rašyti restauravimo dokumentaciją;

5. Atestacijai pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

II. ANTROSIOS (II) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

6. II kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama restauratoriui, kuris be III kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų turi žemiau išvardintų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių.

7. Būtinės teorinės žinios:

- 7.1. žino popieriaus rūgštėjimo priežastis;
- 7.2. žino pagrindinius senųjų įrašimų būdus ir medžiagas;
- 7.3. žino konservavimo – restauravimo praktikoje naudojamų medžiagų savybes, senėjimo priežastis, poveikį restauruojamam dokumentui.

8. Praktiniai įgūdžiai:

1-ma dalis

- 8.1. moka konservuoti ir restauruoti vidutiniškai sunykusius dokumentus;
- 8.2. sugeba pagal tyrimų rezultatus ir dokumento sunykimo laipsnį pasirinkti ir panaudoti tinkamą konservavimo ar restauravimo metodą bei medžiagas.

2-ra dalis

- 8.1. moka perrišti, įrišti ir konservuoti leidinius;
- 8.2. sugeba paruošti medžiagas, naudojamas įrašimui ir restauravimui.

9. Įgyta II kvalifikacinė kategorija suteikia teisę:

- 9.1. dirbti konsultuojant aukštesnės kvalifikacijos restauratoriui;
- 9.2. konsultuoti žemesnės kvalifikacijos restauratorius.

10. Atestacijai pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

III. PIRMOSIOS (I) KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

11. I kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama restauratoriui, kuris be III ir II kvalifikacinės kategorijos restauratoriams keliamų reikalavimų kėlė kvalifikaciją kituose restauravimo centruose arba naudojami jų patirtimi, taiko naujas restauravimo ir konservavimo medžiagas bei metodikas, konsultuoja ir moko restauratorius.

12. Būtinės teorinės žinios:

- 12.1. žino tarptautines paminklosaugos chartijas, konvencijas ir rekomendacijas;
- 12.2. žino restauruojamų dokumentų stilistines ypatybes, technologijas ir medžiagas;
- 12.3. žino senuosius ir šiuolaikinius dokumentų konservavimo – restauravimo principus ir metodus;
- 12.4. supranta cheminių, fizikinių, biologinių tyrimų tikslumą;
- 12.5. žino dokumentus sudarančių medžiagų rūšis, sudėtį, savybes, tarpusavio sąveiką ir taikymą.

13. Praktiniai įgūdžiai:

1-ma dalis

- 13.1. moka konservuoti ir restauruoti sudėtinga ir įvairia technologija atliktus arba smarkiai pažeistus dokumentus;
- 13.2. sugeba analitiškai įvertinti ir apibendrinti problemas, savarankiškai parinkti darbo metodiką;
- 13.3. sugeba pagal analogiją ir archyvinę medžiagą rekonstruoti prarastus dokumentų fragmentus.

2-ra dalis

- 13.1. moka konservuoti ir restauruoti medinius knygų kietviršius, furnitūrą, apdailos elementus, odinius, pergamentinius, tekstilinius ir kitokius viršelius, originalius knygų dėklus;
- 13.2. sugeba pagal analogiją rekonstruoti įrišimus.

14. Įgyta I kategorija suteikia teisę:

- 14.1. dirbti savarankiškai;
- 14.2. konsultuoti ir mokyti restauratorius, vadovauti žemesnės kvalifikacijos restauratorių darbui.

15. Atestacijai pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais.

IV. AUKŠČIAUSIOSIOS KVALIFIKACINĖS KATEGORIJOS REIKALAVIMAI

16. Aukščiausioji kvalifikacinė dokumentų restauratoriaus kategorija suteikiama restauratoriui, kuris be aukščiau išvardintų reikalavimų:

- 16.1. savarankiškai rengia restauravimo metodikas ar projektus;
- 16.2. dirba tiriamąjį ar pedagoginį darbą, ruošia publikacijas ar pranešimus;
- 16.3. restauruoja unikalius dokumentus.

17. Įgyta aukščiausioji kategorija suteikia teisę:

- 17.1. vadovauti tos pačios ir gretutinių specialybių restauratorių darbui;
- 17.2. atlikti ypač sudėtingus dokumentų konservavimo ir restauravimo darbus.

18. Atestacijai pateikia restauruotus dokumentus su restauravimo pasais arba susistemintą teorinę medžiagą svarbiais fondų apsaugos, konservavimo ir restauravimo klausimais.

V. EKSPERTO KVALIFIKACINĖ KATEGORIJA

19. Eksperto kvalifikacinė kategorija suteikiama aukščiausios kvalifikacinės kategorijos dokumentų restauratoriui, kuris restauruoja unikalius dokumentus, rengia ir vadovauja kultūros vertybių tyrimo ir restauravimo projektams, atlieka restauravimo metodikų ekspertizę, rengia restauratorių mokymo programas, vadovauja tos pačios ir gretutinių specialybių žemesnės kvalifikacinės kategorijos restauratorių darbui.

20. Turi:

- 20.1. ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą rengiant restauravimo specialistus arba metodinio vadovavimo restauratoriams patirtį;
- 20.2. ne mažiau kaip 3 metų darbo patirtį restauravimo tarybose ir komisijose, atliekančiose kultūros vertybių restauravimo projektų ir restauravimo darbų ekspertizes;
- 20.3. paruoštų, įdiegtų arba pritaiktų naujų tyrimo ir restauravimo metodikų arba publikuotų mokslinių straipsnių.